Udskriftsdato: 14. december 2025

2024/1 LSF 83 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af universitetsloven og lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Forenklet model for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer m.v.)

Ministerium: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Journalnummer: Uddannelses- og Forskningsmin., j.nr. 2024-5757

Fremsat den 6. november 2024 af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven og lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

(Forenklet model for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer m.v.)

§ 1

I universitetsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 10. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. *§ 12, stk. 3, 2. pkt.,* affattes således:
»De eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en eller flere gange, så længe den samlede udpegningsperiode ikke overstiger 8 år.«

2. *§ 12, stk. 4-7,* affattes således:
»Stk. 4. Universitetet nedsætter et udpegningsudvalg, der på baggrund af åbent opslag udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer. Udpegningsudvalget skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Udpegningsudvalget udpeger bestyrelsesformanden til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsudvalget fastsættes i vedtægten.
Stk. 5. Udpegningsudvalget består af 7 medlemmer og sammensættes af følgende:
1) Bestyrelsesformanden, der er formand for udpegningsudvalget, jf. dog stk. 7.
2) 4 eksterne medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet.
3) 1 internt og 1 eksternt medlem af bestyrelsen.

Stk. 6. De eksterne medlemmer af udpegningsudvalget skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere samt have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år.
Stk. 7. Ved udpegning eller genudpegning af en bestyrelsesformand kan bestyrelsesformanden ikke være en del af udpegningsudvalget. Bestyrelsen udpeger i stedet et eksternt bestyrelsesmedlem som medlem af udpegningsudvalget. Udpegningsudvalget udpeger en ny formand blandt de 4 eksterne medlemmer af udpegningsudvalget, jf. stk. 5, nr. 2.«

3. I *§ 13, stk. 2, nr. 1,* udgår »indstilling og«.

4. *§ 13, stk. 2, nr. 2,* affattes således:
»2) Nedsættelse af et udpegningsudvalg, jf. § 12, stk. 4-7.«

5. *§ 19, stk. 3, 2. pkt.,* ophæves.

6. Efter § 22 a indsættes:

»§ 22 b. Universitetet kan tegne forsikring for studerende, der som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, jf. § 3 a, stk. 2, gennemfører dele af en uddannelse ved et universitet i Danmark.«

§ 2

I lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 31. januar 2024, som ændret ved § 6 i lov nr. 635 af 11. juni 2024, foretages følgende ændring:

1. I *§ 6, stk. 12,* indsættes efter »om«: », at der ikke ydes«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2 træder i kraft den 1. januar 2026.

Stk. 3. Ophører udpegningsperioden for eksterne bestyrelsesmedlemmer i perioden fra lovens ikrafttræden og indtil den 1. juli 2026, og er udpegningsudvalget ikke etableret, jf. § 12, stk. 4, i universitetsloven som affattet ved § 1, nr. 2, kan bestyrelsen bestemme, at eksterne bestyrelsesmedlemmer udpeges efter de hidtil gældende regler.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
   - 2.1. Forenklet model for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer
   - 2.1.1. Gældende ret
   - 2.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
   - 2.2. Bortfald af tilskud i forbindelse med merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser
   - 2.2.1. Gældende ret
   - 2.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
   - 2.3. Præcisering af adgang til forsikring af Erasmus Mundus-studerende
   - 2.3.1. Gældende ret
   - 2.3.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med aftale af 11. april 2017 om bedre rammer for ledelse på universiteterne blev den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet enige om at styrke de ledelsesmæssige rammer på universiteterne.

Aftalen om bedre rammer for ledelse på universiteterne, som bl.a. havde til formål at tydeliggøre bestyrelsernes rolle, ansvar og kompetencer samt tilpasse rammerne for udpegning af eksterne medlemmer af bestyrelsen, blev gennemført ved en ændring af universitetsloven i 2017.

Med ændringsloven blev procedurerne for udpegning af universiteternes eksterne bestyrelsesmedlemmer ændret, og der blev fastsat nye og klare regler for sammensætningen af de udpegnings- og indstillingsorganer, som har til opgave at indstille og udpege eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Det fremgår endvidere af aftaleteksten, at aftalen skal evalueres senest to år efter, at alle universiteter har opnået erfaringer med udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer efter de nye procedurer.

På baggrund af en evaluering af aftalen foreslås med lovforslaget en forenklet model for indstillings- og udpegningsprocessen på universiteterne, som bl.a. indebærer, at de nuværende to indstillings- og udpegningsorganer samles i ét udpegningsudvalg, der vil skulle varetage den samlede proces med at søge efter og udpege eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Det foreslås endvidere at give universiteterne mulighed for at vælge mere fleksible udpegningsperioder i forbindelse med genudpegning af bestyrelsesmedlemmer.

Lovforslaget indeholder desuden følgende initiativer:

Det foreslås, at merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser ikke længere skal udløse tilskud til den institution, der efterfølgende giver merit for gennemført enkeltfag. Der vil være tale om en administrativ forenkling af en ordning, som kun finder anvendelse i et meget begrænset omfang.

Endelig foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, som præciserer, at universiteterne har mulighed for at tegne forsikring for studerende, der som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus gennemfører dele af en uddannelse ved et universitet i Danmark.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forenklet model for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer

2.1.1. Gældende ret

Det fremgår af universitetslovens § 10, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 10. april 2024, at bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet og har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. § 2. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler effektivt og til størst mulig gavn for samfundet.

Reglerne om bestyrelsens sammensætning, kompetencer og udpegning er fastsat i universitetslovens § 12.

Det fremgår af universitetslovens § 12, stk. 1, at bestyrelsen sammensættes af eksterne medlemmer og af medlemmer, der repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmerne er eksterne.

Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen have erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. § 10, stk. 1. Der henvises til universitetslovens § 12, stk. 2.

Herudover fremgår det af universitetslovens § 12, stk. 3, at de eksterne medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. De eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en gang. De eksterne medlemmers kompetencer skal tilsammen afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. De eksterne medlemmer skal tilsammen have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Universitetet nedsætter et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet), og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegningsorganet og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet en kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsorganet og indstillings-

organet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af stk. 5-7. Der henvises til universitetslovens § 12, stk. 4.

Det følger af universitetslovens § 12, stk. 5, at universitetet nedsætter et udpegningsorgan, der består af mindst 8 og højst 10 medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af 5-7 medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. Derudover har en repræsentant for de ansatte, en repræsentant for de studerende og en repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse plads i udpegningsorganet. De 5-7 medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v. skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere, have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2, og opfylde betingelserne i § 12, stk. 3, som gælder for de eksterne medlemmer af bestyrelsen. Udpegningsorganet vælger blandt de 5-7 medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v. 1 formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Indstillingsorganet indstiller på baggrund af åbent opslag nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet. Der indstilles mindst to kandidater. Indstillingsorganet sammensættes af: 1) Bestyrelsesformanden, der er formand for indstillingsorganet, medmindre indstillingsorganet skal indstille en ny bestyrelsesformand, 2) 1 eksternt bestyrelsesmedlem, 3) 1 internt bestyrelsesmedlem, 4) 1 repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet, og 5) 2 medlemmer udpeget af udpegningsorganet. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet eller af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. Der henvises til universitetslovens § 12, stk. 6.

Ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet 1 formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet eller af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. Der henvises til universitetslovens § 12, stk. 7.

Endelig følger det af lovens § 12, stk. 8, at de øvrige medlemmer af bestyrelsen skal vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Mindst to af medlemmerne skal være repræsentanter for de studerende. Repræsentanter for universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for det teknisk-administrative personale er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område.

2.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af aftalen om bedre rammer for ledelse på universiteterne af 11. april 2017, som blev gennemført ved lov nr. 699 af 8. juni 2017, at bestemmelser vedrørende bestyrelsernes rolle, ansvar og kompetencer, udpegning af de eksterne bestyrelsesmedlemmer og styrket dialog mellem bestyrelserne og uddannelses- og forskningsministeren skal evalueres senest to år efter, at alle universiteter har opnået erfaringer med udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer efter de nye procedurer.

Der er efterfølgende gennemført en evaluering af aftalen. På baggrund af tilbagemeldinger og dialog med universiteterne, samt ministeriets egne erfaringer fra de seneste år, er det vurderingen, at aftalens ambition om at styrke de ledelsesmæssige rammer på universiteterne er indfriet, men at reglerne for indstilling og udpegning af medlemmer til universiteternes bestyrelser med fordel kan forenkles, samtidig med at aftalens grundpræmisser og ambitioner fastholdes.

Det foreslås på den baggrund at affatte universitetslovens § 12, stk. 4-7, på ny med henblik på at etablere en ny forenklet model for indstillings- og udpegningsprocessen ved udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Det bemærkes, at ministeriet har overvejet, om universitetslovens anvendelse af betegnelser som f.eks. "bestyrelsesformand" skal ændres til kønsneutrale betegnelser i forbindelse med de foreslåede ændringer af reglerne om bestyrelsesudpegninger. Det er dog ministeriets opfattelse, at det ikke på nuværende tidspunkt vil være hensigtsmæssigt at lægge sig fast på ændrede kønsneutrale betegnelser på lovniveau, og der lægges således ikke op til at ændre lovens betegnelser.

Det bemærkes dog, at det enkelte universitet i praksis vil kunne anvende andre betegnelser end f.eks. "bestyrelsesformand", så længe det står klart, hvem der varetager den pågældende funktion på universitetet. Det enkelte universitet kan efter ministeriets opfattelse således fastsætte i universitetets vedtægt, hvilken anden betegnelse, i stedet for f.eks. "bestyrelsesformand", som universitetet vil anvende, herunder f.eks. "bestyrelsesforperson", "bestyrelsesleder" eller lignende. Ministeriet vil i forbindelse med senere lovændringer overveje, om der skal lægges op til at ændre betegnelserne i loven.

Med den foreslåede model for bestyrelsesudpegninger nedsætter universitetet et udpegningsudvalg, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne bestyrelsesmedlemmer. Forslaget vil indebære, at de nuværende to organer (indstillings- og udpegningsorganerne) erstattes af ét udpegningsudvalg, der vil skulle varetage den samlede proces med at søge efter og udpege de eksterne bestyrelsesmedlemmer.

De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsudvalget vil med forslaget skulle fastsættes i vedtægten inden for rammerne af universitetslovens § 12, stk. 4-7. I forbindelse med godkendelsen af vedtægten, jf. universitetslovens § 13, stk. 1, vil ministeren dermed kunne påse, at kravene i det foreslåede § 12, stk. 4-7, er opfyldt.

Udpegningen af nye eksterne bestyrelsesmedlemmer vil som hidtil skulle ske på baggrund af åbne opslag. Udpegningsudvalget skal således udarbejde kompetenceprofiler for de ledige bestyrelsesposter med henblik offentlig annoncering efter nye eksterne bestyrelsesmedlemmer. Ved udpegningen vil udpegningsudvalget skulle påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i universitetslovens § 12, stk. 2 og 3.

Der fastsættes med lovforslaget ikke formkrav til ansøgningen m.v., men proceduren for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer skal understøtte, at udpegningen foretages på et oplyst grundlag, således at det er muligt for udpegningsudvalget – og ministeren, når der er tale om bestyrelsesformanden – at efterprøve lovens kompetencekrav i forhold til den enkelte kandidat.

Med forslaget vil bestyrelsesformanden blive udpeget til ministerens godkendelse. Der er tale om en videreførelse af gældende ret, og ministerens godkendelse vil som hidtil blive foretaget på baggrund af en vurdering af, om den udpegede kandidat lever op til de kompetencekrav, som fremgår af universitetslovens § 12, stk. 3, 5. pkt. I det tilfælde, at ministeren finder, at den udpegede formand ikke opfylder lovens kompetencekrav eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, udpeger udpegningsudvalget en ny formand til ministerens godkendelse.

Ved udpegning af nye bestyrelsesmedlemmer skal udpegningsudvalget tilstræbe, at den samlede bestyrelse har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i overensstemmelse med principperne i ligestillingsloven.

Efter de gældende regler udpeges de eksterne medlemmer for en periode på 4 år og kan genudpeges en gang, jf. universitetslovens § 12, stk. 3, 2. pkt. Med henblik på at give universitetet mere fleksibilitet,

herunder mulighed for løbende at udskifte eksterne bestyrelsesmedlemmer, foreslås det at ændre bestemmelsen, så det fremgår, at de eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en eller flere gange, så længe den samlede udpegningsperiode ikke overstiger 8 år.

Med forslaget fastholdes således en første udpegningsperiode på 4 år og en samlet udpegningsperiode på højst 8 år ved samme universitet, men de eksterne bestyrelsesmedlemmer vil med forslaget kunne være genudpeget i kortere perioder end 4 år. Den samlede udpegningsperiode på højst 8 år ved samme universitet vil ikke kunne fraviges med flere perioder efter en karensperiode.

Ved varigt forfald, f.eks. ved fratræden på grund af længerevarende sygdom, skal der udpeges et nyt medlem. Medlemmet udpeges efter forslagets regler om udpegning af nye medlemmer.

Der lægges med forslaget op til, at udpegningsudvalget – forud for udløbet af de eksterne bestyrelsesmedlemmers udpegningsperiode – overvejer, om udvalget anser det for hensigtsmæssigt, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer får mulighed for at fortsætte i yderligere en periode. I bekræftende fald, og hvis de eksterne bestyrelsesmedlemmer er villige til at påtage sig en ny periode, foretager udpegningsudvalget genudpegning. Ved genudpegning af bestyrelsesformanden kan bestyrelsesformanden ikke være en del af udpegningsudvalget. Bestyrelsen udpeger i stedet et eksternt bestyrelsesmedlem som medlem af udpegningsudvalget. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 7. Forslag om genudpegning af bestyrelsesformanden forelægges som hidtil til ministerens godkendelse. Genudpegning forudsætter ikke et forudgående åbent opslag.

Med den foreslåede bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 5, vil udpegningsudvalget bestå af 7 medlemmer og sammensættes af bestyrelsesformanden, 4 eksterne medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet, samt 1 eksternt og 1 internt medlem af universitetets bestyrelse.

De 4 eksterne medlemmer vil f.eks. kunne komme fra det private erhvervsliv, offentlige virksomheder, myndigheder, andre uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og kulturinstitutioner. Medlemmerne skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere og have indsigt i universitetets opgaver, jf. universitetslovens § 2.

Uddannelses- og Forskningsministeriet er efter de gældende regler repræsenteret i indstillingsorganet. Med forslaget vil ministeriet ikke fremover være repræsenteret som myndighedsrepræsentant. Universitetet vil dog kunne bede ministeriet om at pege på en kandidat til udpegningsudvalget, herunder f.eks. en ansat i ministeriet, som vil kunne udpeges i sin personlige egenskab.

Med forslaget beslutter bestyrelsen, hvilke 2 medlemmer af den eksisterende bestyrelse der skal deltage i udpegningsudvalget. Dog skal det ene være et internt medlem, jf. universitetslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., og det andet et eksternt medlem af bestyrelsen.

Ved sammensætningen af udpegningsudvalget skal universitetet tilstræbe, at det samlede udvalg har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i overensstemmelse med principperne i ligestillingsloven.

Med udpegning eller ved genudpegning af en bestyrelsesformand til ministerens godkendelse kan den siddende bestyrelsesformand ikke være en del af udpegningsudvalget. I denne situation udtræder bestyrelsesformanden af udvalget, og bestyrelsen erstatter bestyrelsesformanden med et menigt eksternt bestyrelsesmedlem som medlem af udvalget. Udpegningsudvalget udpeger blandt de 4 eksterne medlemmer af udpegningsudvalget en ny formand for udvalget.

Det foreslås, at udpegningsudvalgets eksterne medlemmer højst kan være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år. Der er dog hensigten, at universitetet vil kunne fastsætte i vedtægten, at en person, der har

været medlem af udpegningsudvalget i en sammenhængende periode på 8 år, efter en karensperiode, der som udgangspunkt bør være på minimum ét år, vil kunne blive udpeget på ny.

2.2. Bortfald af tilskud i forbindelse med merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser

2.2.1. Gældende ret

Med lov nr. 750 af 25. juni 2014 om ændring af universitetsloven og forskellige andre love (Initiativer for særlig talentfulde studerende) fik universiteterne og de øvrige uddannelsesinstitutioner på Uddannelses- og Forskningsministeriets område mulighed for at udbyde enkeltfag fra en videregående uddannelse til talentfulde elever i ungdomsuddannelse. Der henvises til § 4 a, stk. 2, i universitetsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 10. april 2024, § 9 a, stk. 2, i lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 787 af 8. august 2019, og § 12 a, stk. 2, i lov om maritime uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 11. juni 2024.

Det fremgår af universitetslovens § 19, stk. 3, at ministeren ikke yder tilskud til universitetets udbud af ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter § 4 a. Det universitet, der ved den studerendes efterfølgende optagelse på en bacheloruddannelse ved universitetet giver merit for enkeltfag efter § 4 a, stk. 2, modtager tilskud for dette, uanset om faget er gennemført og bestået ved dette universitet eller et andet universitet.

For så vidt angår deltagerbetaling fremgår det af universitetslovens § 26, stk. 3, at universitetet afholder udgiften til ekstra uddannelsesaktivitet, jf. § 4 a, stk. 1, og enkeltfag, jf. § 4 a, stk. 2, for danske borgere og for udenlandske borgere, der har krav på ligebehandling med danske borgere, mens universitetet opkræver fuld betaling for udbud af denne aktivitet til øvrige udenlandske borgere.

Ministeren fastsætter efter universitetslovens § 19, stk. 11, regler for tilskud til universitetets udbud af enkeltfag efter § 4 a, stk. 2, jf. stk. 3. Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 764 af 19. juni 2024 om tilskud, regnskab og revision m.v. ved universiteterne. Det følger af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, at universitetets udbud af ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter § 4 a i universitetsloven, ekstra uddannelsesaktivitet efter § 7 a i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og enkeltfag efter § 6, stk. 12, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., ikke indgår i beregningen af universitetets tilskud. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 19, stk. 2, at universitetet ikke opkræver deltagerbetaling for ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter universitetslovens § 4 a.

Det fremgår af § 6, stk. 12, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 31. januar 2024 (herefter lov om åben uddannelse), at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte regler om tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til § 6, stk. 12, i lov om åben uddannelse, at ministeren med den foreslåede bestemmelse vil fastsætte nærmere regler om, at der ikke ydes statstilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelse, og at institutionerne først kan modtage taxametertilskud, når en studerende, der har gennemført et "tidlig-studiestarts-fag", efterfølgende optages på en ordinær uddannelse og skal have faget indmeriteret i uddannelsen. Der henvises til Folketingstidende 2013-14, Tillæg A, L 188 som fremsat, side 16.

Uddannelses- og forskningsministeren kan endvidere efter § 8, stk. 6, i lov om åben uddannelse fastsætte regler om, at der ikke kan opkræves deltagerbetaling for enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videre-

gående heltidsuddannelser, jf. § 2, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser. Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 597 af 8. marts 2015 om talentinitiativer på de videregående uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (talentbekendtgørelsen).

2.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

De gældende regler om udbetaling af tilskud til den institution, som i forbindelse med optag giver merit for enkeltfag, der er gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelse, flugter ikke med de almindelige principper om, at tilskud udbetales til den institution, der har gennemført og afholdt udgiften for den pågældende aktivitet. Dertil kommer, at ordningen er forholdsvis tung at administrere, herunder i forbindelse med udvikling af nye administrative systemer. Dette skal sammenholdes med, at aktiviteten omfattet af ordningen er meget begrænset.

Med henblik på en administrativ forenkling foreslås det på den baggrund at afskaffe muligheden for tilskud i forbindelse med efterfølgende merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

Det foreslås således at ophæve universitetslovens § 19, stk. 3, 2. pkt., hvorefter det universitet, der ved den studerendes efterfølgende optagelse på en bacheloruddannelse ved universitetet giver merit for enkeltfag efter § 4 a, stk. 2, modtager tilskud for dette, uanset om faget er gennemført og bestået ved dette universitet eller et andet universitet. Forslaget vil indebære, at universiteternes mulighed for tilskud i forbindelse med efterfølgende merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser afskaffes.

Det foreslås endvidere at ændre § 6, stk. 12, i lov om åben uddannelse, så det fremgår, at der kan fastsættes regler om, at der ikke ydes tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser. Det er hensigten, at der med hjemmel heri vil blive fastsat regler om, at der ikke gives tilskud til disse aktiviteter, mens der ikke længere vil være regler om mulighed for at modtage tilskud i forbindelse med efterfølgende merit.

Det bemærkes, at forslaget ikke vil påvirke institutionernes mulighed for fortsat at udbyde enkeltfag til talentfulde elever i ungdomsuddannelse uden tilskud og uden opkrævning af deltagerbetaling, men alene indebærer bortfald af tilskud til den institution, der efterfølgende giver merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelse.

2.3. Præcisering af mulighed for forsikring af Erasmus Mundus-studerende

2.3.1. Gældende ret

Det fremgår af universitetslovens § 3 a, stk. 2, at universitetet i samarbejde med udenlandske universiteter kan udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter (Erasmus Mundus-kandidatuddannelser).

Bestemmelsen om universiteternes udbud af Erasmus Mundus-uddannelser blev indført ved en ændring af universitetsloven om nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v., jf. lov nr. 728 af 25. juni 2010. Det følger bl.a. af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er en betingelse, at de pågældende uddannelser får tilskud fra EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus. Der henvises til Folketingstidende 2009-10, Tillæg A, L 119 som fremsat, side 11.

Erasmus Mundus-uddannelserne hører under forordning om oprettelse af Erasmus+ – EU-programmet

for uddannelse, ungdom og idræt. For at kunne udbyde uddannelser som led i Erasmus Mundus stiller EU-kommissionen – med bl.a. Erasmus+ Programguiden – i dag krav om forsikringstegning for Erasmus Mundus-studerende. Der henvises til Erasmus+ Programme (ERASMUS), Model Grant Agreement, Annex 5 Specifik Rules, hvoraf det bl.a. fremgår, at forsikringen skal dække både sygdom, ulykke, død, invaliditet, ansvar og tyveri/mistede personlige ejendele. Herudover skal det sikres, at den studerendes familiemedlemmer har mulighed for at tegne en forsikring med samme dækning for egen regning.

De universiteter, der i fællesskab udbyder Erasmus Mundus-uddannelsen, skal sikre, at alle studerende er forsikret i overensstemmelse med kravene i Annex 5, og dække omkostningerne hertil. Det er dermed ikke muligt for universiteterne at udbyde Erasmus Mundus-uddannelser uden forsikringstegning.

Universiteterne er omfattet af cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om selvforsikring i staten m.v. Det følger af § 1 i cirkulæret, at institutioner omfattet af cirkulæret ikke må tegne forsikring, medmindre en adgang hertil følger af cirkulærets §§ 4-8. Efter cirkulærets § 4, stk. 1, skal der tegnes forsikringer, hvor dette kræves ifølge lovgivningen. Det følger endvidere af cirkulærets § 8, at der ved eller i henhold til lov, herunder finanslov, ved aktstykke eller ved særskilt cirkulære kan være givet adgang til forsikringstegning på andre områder.

Universitetsloven giver på flere områder specifikt adgang til forsikringstegning. Det fremgår bl.a. af lovens § 22, stk. 3, at universitetet kan afholde udgifter til ulykkesforsikring for studerende, der er indskrevet ved universitetet, og bestyrelsen bemyndiges efter lovens § 11, stk. 5, til at tegne sædvanlig bestyrelsesansvarsforsikring.

Selvom universitetsloven ikke forholder sig direkte til spørgsmålet om forsikringstegning for Erasmus Mundus-studerende, så vurderes det, at det implicit følger af universiteternes adgang til at udbyde Erasmus Mundus-uddannelser, jf. universitetslovens § 3 a, stk. 2, at det er muligt for universiteterne at tegne forsikring for studerende i det omfang, det er en nødvendig forudsætning for at indgå i et samarbejde om udbud af Erasmus Mundus-uddannelser med EU-tilskud.

2.3.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Selvom det vurderes, at universiteterne efter de gældende regler har mulighed for at tegne forsikring for studerende i det omfang, det er en nødvendig forudsætning for at indgå i et samarbejde om udbud af Erasmus Mundus-uddannelser med EU-tilskud, så er det dog samtidig ministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at præcisere retstilstanden i universitetsloven.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse, som eksplicit fastslår, at universiteterne kan tegne forsikring for studerende, der som led i Erasmus Mundus gennemfører dele af en uddannelse ved et universitet i Danmark. Det er med bestemmelsen tanken at præcisere, at universiteterne kan tegne forsikring for studerende med henblik på at kunne indgå i samarbejder om udbud af Erasmus Mundus-uddannelser med EU-tilskud.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at have ingen eller begrænsede positive økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten som følge af administrative forenklinger. Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner.

De syv principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet forbundet med lovforslaget.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. august til den 11. september 2024 (29 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akademikerne, Akkrediteringsrådet, Ankestyrelsen, Arkitektskolen Aarhus, Copenhagen Business School, Danmarks Akkrediteringsinstitution, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Magisterforening, Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Datatilsynet, Designskolen Kolding, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, DI, Djøf, Erhvervsakademi Kolding, Erhvervsakademi Midt-Vest, Erhvervsakademi Zealand, Erhvervsakademi Syd-Vest, Erhvervsakademi Aarhus, Erhvervsakademi Copenhagen Business Academy, Erhvervsakademi Dania, EVA-Danmarks Evalueringsinstitut, Fagligt Fælles Forbund – 3F, FH-Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fredericia Maskinmesterskole, HK/Stat, Ingeniørforeningen IDA, IT-Universitetet i København, KL, Københavns Erhvervsakademi KEA, Københavns Maskinmesterskole, Københavns Professionshøjskole, Københavns Universitet, Marstal Navigationsskole, MARTEC, Professionshøjskolen Absalon, Rektorkollegiet for de kunstneriske og kulturelle uddannelser, Rektorkollegiet for de maritime uddannelser, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, SIMAC, Skoleskibet Georg Stage, Svendborg Søfartsskole, Syddansk Universitet, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, University College Nordjylland, University College Syddanmark, VIA University College, Aalborg Universitet, Århus Maskinmesterskole og Aarhus Universitet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter

	(hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	(hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen eller begrænsede positive økonomiske konsekvenser for staten som følge af administrative forenklinger. Ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen eller begrænsede positive implementeringskonsekvenser for staten som følge af administrative forenklinger. Ingen implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

◊

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af universitetslovens § 12, stk. 3, 2. pkt., at de eksterne medlemmer af bestyrelsen udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en gang.

Det foreslås, at *§ 12, stk. 3, 2. pkt.,* affattes på ny, så det fremgår, at de eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en eller flere gange, så længe den samlede udpegningsperiode ikke overstiger 8 år.

Med forslaget vil universiteterne få en øget fleksibilitet i forbindelse med genudpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Med forslaget vil der fortsat være en første udpegningsperiode på 4 år og en samlet udpegningsperiode på højst 8 år, men universitetet vil i forbindelse med genudpegninger kunne vælge at fastsætte en kortere udpegningsperiode, ligesom der afhængigt af periodernes længde kan ske genudpegning flere gange inden for perioden på 8 år. Den samlede udpegningsperiode på højst 8 år ved samme universitet vil ikke kunne fraviges med flere perioder efter en karensperiode.

Der lægges op til, at udpegningsudvalget – forud for udløbet af de eksterne bestyrelsesmedlemmers periode – overvejer, om udvalget anser det for hensigtsmæssigt, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer får mulighed for at fortsætte i yderligere en periode. I bekræftende fald, og hvis de eksterne bestyrelsesmedlemmer er villige til at påtage sig en ny periode, foretager udpegningsudvalget genudpegning. Genudpegning forudsætter ikke et forudgående åbent opslag. Dette er en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter de gældende regler i universitetslovens § 12, stk. 4, nedsætter universitetet et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet), og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegningsorganet og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3, som bl.a. fastlægger,

hvilke kompetencer medlemmerne skal besidde. For så vidt angår bestyrelsesformanden, udpeger udpegningsorganet en kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsorganet og indstillingsorganet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af § 12, stk. 5-7. Indstillingsorganet indstiller på baggrund af åbent opslag nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet, jf. universitetslovens § 12, stk. 6.

Det foreslås, at universitetslovens § 12, stk. 4, affattes på ny.

Det foreslås i *§ 12, stk. 4, 1. pkt.,* at universitetet nedsætter et udpegningsudvalg, der på baggrund af åbent opslag udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer.

Forslaget vil indebære, at de nuværende to indstillings- og udpegningsorganer erstattes af ét udpegningsudvalg, der vil skulle varetage den samlede proces med at søge efter og udpege de eksterne bestyrelsesmedlemmer. Det nye udpegningsudvalg vil have opgaver svarende til de opgaver, som varetages af de nuværende indstillings- og udpegningsorganer til sammen.

Udpegningsudvalget vil herunder skulle udarbejde en kompetenceprofil for den eller de ledige bestyrelsesposter med henblik på en offentlig annoncering efter nye eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Forslaget om, at udpegning skal ske på baggrund af et åbent opslag, er en videreførelse af gældende ret, jf. universitetslovens § 12, stk. 6.

Kravet om, at der ved åbent opslag skal annonceres offentligt efter nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, indebærer ikke en begrænsning i muligheden for at supplere det åbne opslag med eksempelvis anvendelse af et rekrutteringsbureau.

Med forslaget fastsættes der ikke formkrav til ansøgningen m.v. Det vil som hidtil være det enkelte universitet, der fastlægger proceduren for nyudpegninger, herunder om der eksempelvis kræves en fyldig ansøgning, eller om det er tilstrækkeligt med en kort interessetilkendegivelse og et CV. Det væsentlige er, at valget af eksterne bestyrelsesmedlemmer foretages på et oplyst grundlag, således at udpegningsudvalget – og ministeren, når der er tale om bestyrelsesformanden – kan efterprøve lovens kompetencekrav i forhold til den enkelte kandidat.

Ved udpegning af nye bestyrelsesmedlemmer skal udpegningsorganet tilstræbe, at den samlede bestyrelse har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i overensstemmelse med principperne i ligestillingsloven.

Det foreslås i *§ 12, stk. 4, 2. pkt.,* at udpegningsudvalget skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3.

Det foreslåede vil således indebære, at udpegningsudvalget skal påse, at den samlede bestyrelse har erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. § 12, stk. 2.

Udpegningsudvalget vil endvidere skulle påse, at de eksterne medlemmers kompetencer tilsammen skal afspejle universitetets opgaver, jf. § 2, at de eksterne medlemmer tilsammen skal have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber, og at bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold, jf. § 12, stk. 3.

Kravet om, at de eksterne medlemmer skal opfylde betingelserne i stk. 2 og 3, er en videreførelse af den gældende bestemmelse i lovens § 12, stk. 4.

Det foreslås i *§ 12, stk. 4, 3. pkt.,* at udpegningsudvalget udpeger bestyrelsesformanden til ministerens godkendelse.

Forslaget vil indebære, at ministeren i forbindelse med godkendelse af den udpegede bestyrelsesformand vil skulle foretage en vurdering af, om den udpegede kandidat lever op til de kompetencekrav, som fremgår af universitetslovens § 12, stk. 3, 5. pkt., det vil sige, at bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

I det tilfælde, at ministeren finder, at den udpegede kandidat ikke opfylder lovens kompetencekrav eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, udpeger udpegningsudvalget en ny bestyrelsesformand til ministerens godkendelse. Der er med forslaget tale om en videreførelse af den gældende bestemmelse i lovens § 12, stk. 4.

Det foreslås i *§ 12, stk. 4, 4. pkt.,* at de nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsudvalget fastsættes i vedtægten.

Det foreslåede vil indebære, at det enkelte universitet selv fastsætter proceduren for nedsættelsen af udpegningsudvalget. Proceduren fastsættes i vedtægten, der godkendes af ministeren.

Universiteterne nedsætter efter den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 5, et udpegningsorgan, der består af mindst 8 og højst 10 medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af 5-7 medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. Derudover har en repræsentant for de ansatte, en repræsentant for de studerende og en repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse plads i udpegningsorganet.

Det foreslås, at universitetslovens § 12, stk. 5, affattes på ny, hvor det fremgår, at udpegningsudvalget består af 7 medlemmer.

Det foreslås i *§ 12, stk. 5, nr. 1,* at bestyrelsesformanden er formand for udpegningsudvalget, jf. dog stk. 7.

Det foreslåede vil indebære, at bestyrelsesformanden også er formand for udpegningsudvalget, medmindre udpegningsudvalget skal udpege eller genudpege en bestyrelsesformand til ministerens godkendelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede § 12, stk. 7.

Det foreslås med *§ 12, stk. 5, nr. 2,* at 4 eksterne medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet, skal være en del af udpegningsudvalget.

Forslaget vil indebære, at medlemmer af udpegningsudvalget udpeges i deres personlige egenskab. Medlemmerne repræsenterer således ikke bestemte interesser, organisationer eller sektorer og skal i deres virke som medlemmer af udpegningsorganet være uafhængige.

Uddannelses- og Forskningsministeriet er efter de gældende regler repræsenteret i indstillingsorganet. Med forslaget vil ministeriet ikke fremover være repræsenteret som myndighedsrepræsentant. Universitetet vil dog kunne bede ministeriet om at pege på en kandidat til udpegningsudvalget, herunder f.eks. en ansat i ministeriet, som vil kunne udpeges i sin personlige egenskab.

Det foreslås med *§ 12, stk. 5, nr. 3,* at 1 internt og 1 eksternt medlem af bestyrelsen skal være en del af udpegningsudvalget.

Forslaget vil indebære, at det enkelte universitet beslutter, hvilke 2 medlemmer af den eksisterende bestyrelse der skal indgå i udpegningsudvalget. Dog skal den ene være et internt medlem, dvs. en repræsentant for universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale eller en studenterrepræsentant, og den anden skal være et eksternt medlem af bestyrelsen.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 6, hvilke opgaver det nuværende indstillingsorgan skal varetage og indstillingsorganets sammensætning.

Det foreslås, at universitetslovens § 12, stk. 6, affattes på ny.

Det foreslås i *§ 12, stk. 6, 1. pkt.,* at de eksterne medlemmer af udpegningsudvalget tilsammen skal afspejle universitetets brugere og aftagere samt have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at have medlemmer af udpegningsorganet fra universitetets brugere og aftagere – som f.eks. det private erhvervsliv, offentlige virksomheder, andre uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og kulturinstitutioner – er, at udpegningsorganet bliver sammensat bredt, og at der ikke er ensidig repræsentation af bestemte kompetencer, sektorer og erfaringer.

Det foreslås i *§ 12, stk. 6, 2. pkt.,* at medlemmerne højst kan være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år.

Forslaget vil indebære, at det enkelte universitet vil skulle fastsætte udpegningsperioden for de eksterne medlemmer af udpegningsudvalget i vedtægten. Det er herunder hensigten, at universitetet vil kunne fastsætte i vedtægten, at en person, der har været medlem af udpegningsudvalget i en sammenhængende periode på 8 år, efter en karensperiode, der som udgangspunkt bør være på minimum ét år, vil kunne blive udpeget på ny.

Ved sammensætningen af udpegningsudvalget skal bestyrelsen tilstræbe, at det samlede udvalg har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i overensstemmelse med principperne i ligestillingsloven.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 7, at ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet 1 formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet eller af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet.

Det foreslås, at universitetslovens § 12, stk. 7, affattes på ny.

Det foreslås i *§ 12, stk. 7,* at ved udpegning eller genudpegning af en bestyrelsesformand kan bestyrelsesformanden ikke være en del af udpegningsudvalget. Bestyrelsen udpeger i stedet et eksternt bestyrelsesmedlem som menigt medlem af udpegningsudvalget. Udpegningsudvalget udpeger en ny formand blandt de 4 eksterne medlemmer af udpegningsudvalget, jf. stk. 5, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det enkelte universitet selv fastsætter den fremtidige procedure for udpegning eller genudpegning af bestyrelsesformanden. De nærmere regler fastsættes i vedtægten.

Når ministeren har godkendt den ny bestyrelsesformand, går udpegningsudvalget tilbage til sammensætningen efter det foreslåede § 12, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 13, stk. 2, nr. 1, at vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurerne for indstilling og udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Det foreslås at ændre *§ 13, stk. 2, nr. 1,* så »indstilling og« udgår.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede nyaffattelse af universitetslovens § 12, stk. 4, jf. § 1, nr. 2, som vil indebære oprettelse af ét udpegningsudvalg, herunder at der ikke længere er et indstillingsorgan.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 2, og til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 13, stk. 2, nr. 2, at vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om nedsættelse af indstillingsorgan og udpegningsorgan til bestyrelsens eksterne medlemmer efter § 12.

Det foreslås, at universitetslovens § 13, stk. 2, nr. 2, affattes på ny.

Det foreslås i *§ 13, stk. 2, nr. 2,* at vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om nedsættelse af et udpegningsudvalg, jf. § 12, stk. 4-7.

Den foreslåede ændring vil bl.a. indebære, at universiteterne selv fastsætter proceduren for udpegning af udpegningsudvalgets medlemmer i vedtægten.

I forbindelse med godkendelsen af vedtægten vil ministeren kunne påse, at kravene i det foreslåede § 12, stk. 4-7, er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Universiteterne kan i medfør af universitetslovens § 4 a, stk. 1, udbyde ekstra uddannelsesaktivitet til talentfulde studerende, der er optaget på en bachelor-, akademisk overbygnings- eller kandidatuddannelse og kan efter § 4 a, stk. 2, udbyde enkeltfag fra en bacheloruddannelse til talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

Det fremgår af universitetslovens § 19, stk. 3, 1 pkt., at ministeren ikke yder tilskud til universitetets udbud af ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter § 4 a.

Det universitet, der ved den studerendes efterfølgende optagelse på en bacheloruddannelse ved universitetet giver merit for enkeltfag efter § 4 a, stk. 2, modtager tilskud for dette, uanset om faget er gennemført og bestået ved dette universitet eller et andet universitet, jf. lovens § 19, stk. 3, 2. pkt.

Det foreslås, at universitetslovens *§ 19, stk. 3, 2. pkt.,* ophæves.

Forslaget vil indebære, at muligheden for tilskud i forbindelse med efterfølgende merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser afskaffes.

Det bemærkes, at forslaget ikke vil påvirke institutionernes mulighed for fortsat at udbyde enkeltfag til talentfulde elever i ungdomsuddannelse uden tilskud og uden opkrævning af deltagerbetaling, men

alene indebærer bortfald af efterfølgende tilskud til den indmeriterende institution, hvor den studerende optages.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af universitetslovens § 3 a, stk. 2, at universitetet i samarbejde med udenlandske universiteter kan udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter (Erasmus Mundus-kandidatuddannelser).

For at kunne udbyde uddannelser som led i Erasmus Mundus stiller EU-kommissionen med bl.a. Erasmus+ Programguiden krav om forsikringstegning for Erasmus Mundus-studerende. Det er dermed ikke uden forsikringstegningen muligt for universiteterne at udbyde Erasmus Mundus-uddannelserne, sådan som universitetslovens § 3 a, stk. 2, specifikt giver universiteterne mulighed for.

Universiteterne er omfattet af cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om selvforsikring i staten m.v. Det følger af § 1 i cirkulæret, at institutioner omfattet af cirkulæret ikke må tegne forsikring, medmindre en adgang hertil følger af cirkulærets §§ 4-8. Efter cirkulærets § 4, stk. 1, skal der tegnes forsikringer, hvor dette kræves ifølge lovgivningen. Det følger endvidere af cirkulærets § 8, at der ved eller i henhold til lov, herunder finanslov, ved aktstykke eller ved særskilt cirkulære kan være givet adgang til forsikringstegning på andre områder.

Universitetsloven giver på flere områder specifikt adgang til forsikringstegning, men forholder sig ikke direkte til forsikringstegning for Erasmus Mundus-studerende. Det vurderes dog, at det implicit følger af universiteternes adgang til at udbyde Erasmus Mundus-uddannelser, jf. universitetslovens § 3 a, stk. 2, at det er muligt for universiteterne at tegne forsikring for studerende i det omfang, det er en nødvendig forudsætning for modtagelse af Erasmus Mundus EU-tilskud.

Det foreslås, at der indsættes en *§ 22 b* i loven, hvorefter universitetet kan tegne forsikring for studerende, der som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, jf. § 3 a, stk. 2, gennemfører dele af en uddannelse ved et universitet i Danmark.

Med det foreslåede præciseres det, at universiteterne kan tegne forsikring for Erasmus Mundus-studerende, der som led i en Erasmus Mundus-uddannelse gennemfører dele af uddannelsen ved et universitet i Danmark.

Det foreslåede fastslår dermed, at universiteterne kan tegne forsikringer, som lever op til de krav, som EU-kommissionen stiller som forudsætning for at kunne indgå i samarbejder om udbud af Erasmus Mundus-uddannelser med EU-tilskud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af § 6, stk. 12, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 31. januar 2024 (herefter lov om åben uddannelse), at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte regler om tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

Det fremgår af § 12, stk. 6, i bekendtgørelse om åben uddannelse på videregående niveau, jf. bekendtgørelse nr. 1823 af 28. december 2023, at en institution ikke kan modtage tilskud eller opkræve deltagerbetaling for institutionens udbud af enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, når enkeltfaget gennemføres af talentfulde unge fra ungdomsuddannelser.

Hjemlen er endvidere udmøntet i bekendtgørelse nr. 597 af 8. marts 2015 om talentinitiativer på de videregående uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (talentbekendtgørelsen). Det fremgår af bekendtgørelsens § 14, stk. 3, 1. og 2. pkt., at den institution, der ved elevens efterfølgende optagelse på en bachelor-, professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse ved institutionen, jf. stk. 4, giver merit for enkeltfaget, modtager tilskud for dette, jf. dog stk. 5. Dette gælder, uanset om faget er gennemført og bestået ved denne institution eller ved en anden institution.

Det foreslås, at der i *§ 6, stk. 12,* indsættes efter »om«: », at der ikke ydes«.

Forslaget vil indebære, at der kan fastsættes regler om, at der ikke ydes tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

Forslaget er en konsekvens af, at det fremover ikke længere skal være muligt at modtage tilskud i forbindelse med efterfølgende merit for enkeltfag gennemført af talentfulde elever i ungdomsuddannelser. Det er hensigten, at der med hjemmel i § 6, stk. 12, fastsættes regler om, at der ikke gives tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser, mens der ikke længere vil være regler om mulighed for at modtage tilskud i forbindelse med efterfølgende merit.

Det bemærkes, at forslaget ikke vil påvirke institutionernes mulighed for fortsat at udbyde enkeltfag til talentfulde elever i ungdomsuddannelse uden tilskud og uden opkrævning af deltagerbetaling, men alene indebærer bortfald af efterfølgende tilskud til den indmeriterende institution, hvor den studerende optages.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 5, og til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1,* at loven træder i kraft den 1. januar 2025, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2,* at lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter der kan fastsættes regler om, at der ikke ydes tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser, træder i kraft den 1. januar 2026.

Forslaget vil indebære, at der vil være tilstrækkelig tid til at gennemføre de nødvendige ændringer på bekendtgørelsesniveau.

Det foreslås i s*tk. 3,* at ophører udpegningsperioden for eksterne bestyrelsesmedlemmer i perioden fra lovens ikrafttræden og indtil den 1. juli 2026, og er udpegningsudvalget ikke etableret, jf. § 12, stk. 4, i universitetsloven som affattet ved § 1, nr. 2, kan bestyrelsen bestemme, at eksterne bestyrelsesmedlemmer udpeges efter de hidtil gældende regler.

Udpegning efter de hidtil gældende regler vil kunne færdiggøres efter den 1. juli 2026, forudsat at indstillings- og udpegningsprocessen er igangsat inden den 1. juli 2026. Forslaget tager dermed højde for, at der vil kunne opstå situationer, hvor udpegningsperioden ophører, inden universitetet har haft mulighed for at få godkendt ændringer af vedtægten og nedsætte det nye udpegningsudvalg.

Den foreslåede lov vil ikke gælde for Færøerne eller Grønland og vil ikke kunne sættes i kraft for Færøerne eller Grønland, da universitetsloven og lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., som foreslås ændret, ikke gælder for Færøerne eller Grønland og heller ikke ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne eller Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 1
	I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 391 af 10. april 2024, foretages følgende ændringer:
§ 12. ---	**1.** *§ 12, stk. 3, 2. pkt.,* affattes således:
Stk.3. De eksterne medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. De eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en gang. De eksterne medlemmers kompetencer skal tilsammen afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. De eksterne medlemmer skal tilsammen have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.	»De eksterne medlemmer udpeges for en periode på 4 år og kan genudpeges en eller flere gange, så længe den samlede udpegningsperiode ikke overstiger 8 år.«
	2. *§ 12, stk. 4-7,* affattes således:
Stk. 4. Universitetet nedsætter et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet), og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegningsorganet og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. For så vidt angår bestyrelsesformanden, udpeger udpegningsorganet en kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsorganet og indstillingsorganet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af stk. 5-7.	»*Stk. 4.* Universitetet nedsætter et udpegningsudvalg, der på baggrund af åbent opslag udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer. Udpegningsudvalget skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Udpegningsudvalget udpeger bestyrelsesformanden til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegningsudvalget fastsættes i vedtægten.
Stk. 5. Universitetet nedsætter et udpegningsorgan, der består af mindst 8 og højst 10 medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af 5-7 medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. Derudover har en repræsentant for de ansatte, en repræsentant for de studerende og en repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse plads i udpegningsorganet. Medlemmerne, jf. 2. pkt., skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere, have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2, og opfylde betingelserne i stk. 3. Udpegningsorganet vælger blandt sine medlemmer nævnt i 2. pkt. 1 formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.	*Stk. 5.* Udpegningsudvalget består af 7 medlemmer og sammensættes af følgende: 1) Bestyrelsesformanden, der er formand for udpegningsudvalget, jf. dog stk. 7. 2) 4 eksterne medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet. 3) 1 internt og 1 eksternt medlem af bestyrelsen.

Stk. 6. Indstillingsorganet indstiller på baggrund af åbent opslag nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet. Der indstilles mindst to kandidater. Indstillingsorganet sammensættes af:

1) Bestyrelsesformanden, der er formand for indstillingsorganet, jf. dog stk. 7.

2) 1 eksternt bestyrelsesmedlem.

3) 1 internt bestyrelsesmedlem.

4) 1 repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet.

5) 2 medlemmer udpeget af udpegningsorganet. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet eller af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet.

Stk. 7. Ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet 1 formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet eller af universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet.

§ 13. ---

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

1) Åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurerne for indstilling og udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer.

§ 13. ---

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

1) ---
2) Nedsættelse af indstillingsorgan og udpegningsorgan til bestyrelsens eksterne medlemmer efter § 12.

3-7) ---

§ 19 ---

Stk. 2. ---
Stk. 3. Ministeren yder ikke tilskud til universitetets udbud af ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter § 4 a. Det universitet, der ved den studerendes efterfølgende optagelse på en bacheloruddannelse ved universitetet giver merit for enkeltfag efter § 4 a, stk. 2, modtager tilskud for dette, uanset om faget er gennemført og bestået ved dette universitet eller et andet universitet.

Stk. 6. De eksterne medlemmer af udpegningsudvalget skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere samt have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på 8 år.

Stk. 7. Ved udpegning eller genudpegning af en bestyrelsesformand kan bestyrelsesformanden ikke være en del af udpegningsudvalget. Bestyrelsen udpeger i stedet et eksternt bestyrelsesmedlem som medlem af udpegningsudvalget. Udpegningsudvalget udpeger en ny formand blandt de 4 eksterne medlemmer af udpegningsudvalget, jf. stk. 5, nr. 2.«

3. I *§ 13, stk. 2, nr. 1,* udgår »indstilling og«.

4. *§ 13, stk. 2, nr. 2,* affattes således:

»2) Nedsættelse af et udpegningsudvalg, jf. 12, stk. 4-7.«

5. *§ 19, stk. 3, 2. pkt.,* ophæves.

Stk. 4-11. ---

6. Efter *§ 22 a* indsættes:

»**§ 22 b.** Universitetet kan tegne forsikring for studerende, der som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, jf. § 3 a, stk. 2, gennemfører dele af en uddannelse ved et universitet i Danmark.«

§ 2

I lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 31. januar 2024, som ændret ved l§ 6 i lov nr. 635 af 11. juni 2024, foretages følgende ændring:

§ 6. ---

Stk. 1-11. ---
Stk. 12. Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte regler om tilskud til enkeltfag, der indgår i erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, og som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.

1. I *§ 6, stk. 12,* indsættes efter »om«: », at der ikke ydes«.